

Bízunk a kormányzat és a törvényhozás bölcs belátásában, hogy ezekre az alapokra helyezkedve fogja érvényre juttatni azokat a kétségtelenül a köz érdekében álló, célszerű és kívánatos irányelveket, amiket egyébként az új törvénytervezet magában foglal.

Levél a Törvényelőkészítőbizottság Elnökéhez

Sajnálatomra, akadályozva voltam abban, hogy a Méltóságod elnöklete alatt működő bizottságnak folyó évi december hó 6-án megtartott ülésén személyesen résztvegyek, ennél fogva kötelességemnek ismerem, hogy az „Erdőkről“ szóló törvénytervezetre vonatkozóan véleményemet Méltóságoddal és a bizottsággal *írásban* közöljem.

Ezúttal csak *általánosságban* szólhatok hozzá a tervezet-
hez, egyfelől azért, mert megjegyzéseim a törvénytervezetet *általánosságban érintik*, s mivel észrevételeimnek esetleges figyelembevételre amúgy is maga után vonná a törvénytervezet részleteinek úgyszólván teljes átdolgozását; másfelől a részletekre most itt *írásban* kiterjeszkednem olyan messzemenő feladat volna, amelyre egyéb elfoglaltságom mellett — sajnálatomra — nem áll módomban elegendő időt szakítani.

Jóleső örömmel kell megállapítanom, hogy a törvénytervezet — eltekintve az alább részletesen előadott — szerintem *igen nagy*, de módosítható alaphibájától és attól a helytelen rendszertől, mely szerint az erdőbirtokosságot igen fontos gazdasági kérdések elintézésénél a szabályszerű jogorvoslattól elzárja — *általánosságban a haladás jegyében készült*.

El kell ismernünk, hogy az új törvénytervezet, különösen az *általános üzemtervi kötelezettség behozatalával, kötelezőleg érvényesítendő szakértelem biztosításával*, az erdőfenntartás nagy érdekeit az eddigi intézkedéseknél hathatósabban szolgálja.

Ugyancsak erdőfenntartási, erdővédelmi és szociális szempontokból fontos újításnak tartom *a járási erdőőri szervezet átalamosítását* és ha a sorok között jól következtek, — az állam-

kincstári erdők kezelésének különválasztását, ami az első lépés az állami erdészeti adminisztráció helyes megoldása felé.

Ezzel szemben azonban *generális hibája* a törvénytervezetnek az, hogy az erdészeti adminisztráció további kiépítésénél *helytelen nyomokon* halad, s újabb törvényes intézkedéssel mintegy állandósítja a mai — semmiképpen sem kívánatos — állapotot.

Az 1923. évi XVIII. t.-c. megalkotásával hat évvel ezelőtt le-tértünk az erdészeti közigazgatásnak közel 50 esztendőn át kö-vetett biztos útjáról *olyan előfeltételek reményében*, amelyek be-igazoltan nem következtek be.

Logikusan következik tehát, hogy a nyilván jóhiszeműen követett járattalán útról *a járt útra ismét vissza kell térni*. Ugyanis a kormány az *új erdőigazgatóságok* felállításával a *decentrali-zálás gondolatától* vezéreltetve, olyan új *középfokú hatóságokat kívánt* létesíteni, amelyek az elsőfokú erdőrendészeti hatóságok (vármegyei közig. biz. gazd. albizottsága) jogkörét *majdan át-vehetik* s így az erdészeti közügyek intézése szakszerűbben, gyorsabban és olcsóbban lesz lebonyolítható.

Ámde az a feltevés, hogy a régi I. fokú erdőrendészeti ható-ság jogköre átvehető lesz, *nem vált valóra*, amint ez a közigaz-gatás rendezéséről szóló új törvényből és magából a tárgyalás alatt álló törvénytervezetből is kitűnik.

Miután kétféle parallel erdészeti hatóság fenn nem állhat s miután maga az új erdőtörvénytervezet is a régi reformrend-szert tartja fenn, mert nem is térhet át másra, következik, hogy *nincs semmi szükség arra, hogy a hat év előtt felállított erdő-igazgatóságokat mint valami különálló erdészeti hatóságokat hatósági jogkörrel szerepeltessük*.

Ezekre az erdőigazgatóságokra ma már csakis abban az ad-minisztratív szerepkörben lehet szükség, amilyen szerepet a megcsonkítatlan országban a 43 m. kir. *állami erdőhivatal* betöltött, amely hivatalok felettesei voltak a tulajdonképpeni erdőgazdálkodást folytató járási erdőgondnokságoknak (mai m. kir. erdőhivataloknak).

De a legnagyobb hiba abban van, hogy a kormány hat év előtt az új erdőigazgatóságok felállításával egyidejűleg meg-

szüntette a régi kir. erdőfelügyelőségi szervezetet s ennek szerepkörét beolvastotta ugyanannak az erdőgazdálkodást folytató hivatalnak (erdőigazgatóság) teendői közé, amelyeknek gazdálkodását közérdekből az erdőfelügyelőség van hivatva ellenőrizni. Vagyis a mai erdőigazgatósági hivatali szervezet lényegében magában hordozza az összeférhetetlenség csiráit, megnehezíti az erdészeti közügyek gyors és olcsó elintézését, hatásköri összeütközésekre, surlódásokra szolgáltat alkalmat, emellett a tulajdonképpeni célját, a hatékonyabb erdőfelügyeletet, mégsem éri el: *tehát mint hatóság szükségtelen és fenn nem tartható.*

Vezető irányelvként kellene érvényre juttatni tehát ezúttal ismét minden vonalon a gazdálkodás és felügyelet különválasztását, amely két funkció lényegében egy hivatal keretében összeférhetetlen.

Következik ebből, hogy:

1. az 1923. évi XVIII. t.-c. alapján felállított erdőigazgatóságokat *csak ugyanezzel avagy hasonló szerepkörrel* kell felruházni, amellyel annakelőtte a m. kir. állami erdőhivatalok bírtak;

2. hogy az 1923-ban megszüntetett s közel félszázadig eredménnyel működő *királyi erdőfelügyelőségeket ismét fel kell állítani*, mint a többi hivataloktól független szervezet, olyan kerületi beosztással megszervezni, hogy teendőiket ellátni képesek legyenek.

(Részletkérdés, de már itt megjegyzem, hogy semmi okunk sincs arra, hogy a történelmi multtal bíró és a „királyi ügyész“ analógiájára képezett „*királyi erdőfelügyelői*“ cím „*állami erdőfelügyelői*“ címre átváltoztassék.)

3. A kincstári erdőbirtokok kezelése, mint az államkincstárnak magántulajdon jellegével bíró vagyontárgyai — mint valamikor — különválasztassék.

Ennek a tagozódásnak megfelelően szerveztessenek át a földművelésügyi minisztérium erdészeti ügyosztályai is.

Miután pedig az a törekvés, — hogy erdészeti közigazgatási ügyeinket az általános közigazgatási ügyek intézésétől különálló *szakhatóságok* intézzék, — *keresztül nem vihető*, most már el-

vileg arra kellene inkább törekednünk, hogy *a szakértelem érvényrejutása az I. fokú erdőrendészeti hatóság kebelében a mai-nál megelőlegebben biztosíttassék.*

Tisztelettel kérem Méltóságodat, hogy mielőtt a törvénytervezetet részleteiben tárgyalás alá venni méltóztatnék, előbb ezekben az általános érvénnyel bíró elvi kérdésekben méltóztatás állást foglalni, mert a részletes tárgyalás ezeknek a kérdéseknek tisztázása után egészen más mederbe terelődhetik.

Kiváló tisztelettel:

Czillinger János ny. kir. erdőfelügyelő, erdőmérnök.

Még egy észrevétel a törvénytervezethez

Írta: Kallivoda Andor.

Az az igazságos törvény, amelyik a haza minden polgárának egyforma jogokat oszt és kivétel nélkül egyforma terheket ró rájuk. Az 1923. évi XIX., az alföldi erdők telepítéséről és fásításáról szóló törvénycikk csak a földrajzilag meghatározott Alföld birtokosaira ró súlyos terheket. Pedig, szerény véleményem szerint, a komáromi szikes semmiben sem különbözik a nagykunságiaktól. A somogyi homok éppen olyan nyílt seb árva hazánk testén, mint a kiskunsági sivány. Ennek dacára a törvény csak az alföldi területek erdősisítését és fásítását rendeli el, míg a más vidéki, ugyanilyen természetű területekre nem terjed ki — tehát a törvény nem igazságos.

Ennek a törvénynek a végrehajtása során az eljáró erdőmérnökök községhatáronként összeírják azokat a birtokosokat, akik tulajdonában 50 holdat meghaladó szántó stb. birtok, vagy 20 holdnál nagyobb rét van. Megállapítják a község határában elsősorban azokat a homok- vagy egyéb területeket, melyeknek közérdekből való beerdősítése szükségesnek mutatkozik. Ezután tanyáról-tanyára járva, az 50, illetve 20 holdat meghaladó birtokokon felveszik az ott meglévő fásításokat; előjegyzik, egyéni